

Indenrigsministeren: Den ærede 5te Landsthingsmand for 2den Kreds (Haffner) gjorde en Indvending mod Lovforslaget, som var af temmelig stor Betydning, saa stor, at jeg antager, at dersom Lovforslaget skulde omformes efter hans Ønske, vilde det være om trent orkesløst at forhandle det videre. Det var jo nemlig hans Mening, at der ikke var nogen Anledning for Staten til at understøtte det omhandlede Foretagende ved nogen Rentegaranti. Det forekommer mig imidlertid, at det ærede Medlem dog i alt Fald maatte indrømme, at det, forsaavidt det sjællandske Jernbaneselskab skulde bygge den paatænkte Bane, vilde være en ligefrem Nødvendighed, at der maatte gives den samme Rentegaranti for dette nye Stykke Bane som for Selskabets øvrige Baner. Jeg seer idetmindste ikke, hvorledes det skulde være muligt at bibeholde Statens Rentegaranti for de 23 Mill Bane, som det sjællandske Selskab allerede nu driver, og som jo snart vilde være vorede op til henved 40 Mill, men derimod ikke at give Rentegaranti for den yderligere Tilvæxt af 10 Mill Jernbane, som vilde blive drevet af det samme Selskab. Jeg troer ikke, at det vilde være muligt for Regjeringen at paasee, at ikke den garanterede Bane kom til at bære en Deel af Byrden for den ugaranterede Bane, saa at Rentegarantien altsaa i Virkeligheden var given for de fulde 50 Mill Jernbane. I det andet Tilfælde, i Tilfælde af, at Kallundborg-Banen ikke bliver bygget af det sjællandske Selskab, men af et andet Selskab eller af Enkeltmand, er det jo derhos kun foreslaaet, at Statens Rentegaranti skal kunne gives for Halvdelen af det Beløb, som Banens Anlæg koster. Naar det ærede Medlem mener, at dette Offer skulde være for stort for at tilvejebringe det omhandlede Baneanlæg, saa maa jeg erklære mig for at være af den fuldstændig modsatte Anskuelse. Jeg troer, at saamange Jernbaner, som vi kunne faae for den Pris her i Landet, vilde være heldige. Jeg troer, at, naar Private vilde risikere ikke at faae nogen Rente af den ene Halvdeel af den Anlægssum, som de indskyde i Foretagendet, saa kan Staten være meget vel tjent med at paatage sig 4 pSt. Rentegaranti for

den anden Halvdeel. Thi dette vilde jo med andre Ord sige, at Foretagendet skulde være saa let, at det ikke i sin Heelhed gav 2 pSt. af Anlægssummen. Dersom Private vilde bringe saa stort et Offer for at tilvejebringe et Communicationsmiddel, der er i det Almindeliges Interesse, og som kommer Alle til gode — et saa stort Offer som at anvende i dette Tilfælde over 1½ Million renteløst —, saa forekommer det mig, at Staten meget godt kan være tjent med at yde som sit Bidrag, dertil, at den garanterer den første Halvdeel af Anlægssummen. Jeg maa tilstaae, at jeg snarere havde ventet en Indvending fra den modsatte Side, nemlig at det, kun at garantere 2 pSt. Udbytte, eller med andre Ord kun at garantere 4 pSt. af Halvdelen af Anlægssummen, var at tilbyde for Lidt.

De øvrige Bemærkninger, som ere blevne knyttede til Lovforslaget, angaa enkelte og i mine Tanker mindre væsentlige Punkter i samme. Jeg troer, at det ærede 10de kongevalgte Medlem (Fischer) havde fuldkommen Ret i, at, naar Roeskilde er valgt til Udgangspunkt for den sydsjællandske Bane, saa ligger det nær — jeg vil dog ikke sige, at det er absolut nødvendigt — ogsaa at vælge Roeskilde til Udgangspunkt for den nordvestlige Bane. Det ærede kongevalgte Medlem vil vistnok være bekendt med, at man tidligere har tænkt sig et andet Knudepunkt for Banerne i Sjælland, nemlig Ringsted, men at det Moment, som var det væsentlig bestemende, ikke for Rigsdagen — thi Udgangspunktet Roeskilde for den sydsjællandske Bane er ikke fastsat i Loven af 21de Juni 1867 —, men for dem, som vilde anlægge den nævnte Bane, og for Ministeren, som bifaldt den ham forelagte Anlægsplan, netop var Hensynet til en eventuel Jernbane i det nordvestlige Sjælland. Man gik ud fra, at en saadan Bane maatte gaae ud fra Roeskilde eller fra et Punkt nærvæd Roeskilde, og at en sydsjællandsk Bane derfor ogsaa burde udgaae fra Roeskilde og ikke, som man tidligere havde tænkt sig, fra Ringsted. Jeg anseer det derfor ogsaa for at være i høieste Grad sandsynligt, at Udgangspunktet for den nordvestlige Bane vil blive Roeskilde eller et Punkt i